

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«АСИСТЕНТ ВЧИТЕЛЯ: ПРОЕКТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В БАЗОВІЙ СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ»
на 2024 рік**

Затверджено

рішення Вченої ради КЗВО «Одесська
академія неперервної освіти Одесської
обласної ради»

від 21.12.2023, протокол № 7

Введено в дію

наказ КЗВО «Одесська академія
неперервної освіти Одесської обласної
ради»

від 22.12.2023 № 01-2/4220 ОД

Одеса 2023

I. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Найменування програми	Програма підвищення кваліфікації «Асистент вчителя: проектування педагогічної діяльності в базовій середній школі»
Напрям програми	Підвищення кваліфікації фахівців за спеціальністю: 016. Спеціальна педагогіка; 014. Середня освіта
Цільова аудиторія	Асистенти вчителів
Обсяг програми в год/ тривалість навчання	30 год /3 дні 30 год /6 днів
Вид підвищення кваліфікації	Навчання за програмою підвищення кваліфікації
Форма підвищення кваліфікації	Очна форма навчання в режимі on-line/off-line, без відриву від виробництва в режимі on-line
Розробник(и) / укладачі програми	Заварова Наталія Володимирівна, старший викладач кафедри психології, соціальної роботи та інклюзивної освіти
Місце реалізації програми	КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», м. Одеса, провулок Нахімова, 8
Вартість/ безоплатність надання освітньої послуги	Освітні послуги для слухачів курсів надаються безоплатно (виняток: педагоги приватних закладів, педагоги закладів освіти інших областей, викладачі ВНЗ І-ІІ рівня акредитації, які не підпорядковуються МОН або мають подвійне підпорядкування)
Строки реалізації програми	2024 рік
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації

ІІ. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність даного курсу визначається вимогами демократизації суспільства в забезпеченні основних прав і свобод, прав на освіту всіх дітей з метою розвитку інклюзивної освіти в Україні, реалізації завдань інклюзивного освіти, розуміння й усвідомлення освітньої політики у сфері інклюзивної освіти. Сьогоденна освіта направлена на створення умов для інтеграції дітей з особливими освітніми потребами у спільноту однолітків, що передбачає подолання соціальних, ментальних та інституціональних бар'єрів. Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу в закладі дошкільної освіти забезпечує асистент вихователя, що формує необхідність підвищення кваліфікації асистентів вчителів задля усвідомленого оволодіння стратегіями та технологіями роботи в умовах інклюзивного навчання.

Нормативною базою визначення змісту **навчально-тематичного плану** підвищення кваліфікації асистентів учителів є Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепція реалізації державної політики у сфері реформування середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року.

Метою навчальної програми є формування компетентностей асистентів учителів щодо концептуальних зasad інклюзивної освіти та особливостей роботи в інклюзивному навчальному середовищі, основних принципів і технологій організації освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти відповідно до вимог державного законодавства з урахуванням основних напрямів державної політики у галузі освіти.

Перелік компетентностей, які будуть удосконалюватися/набуватися.

- компетентність у сфері концептуальних засад інклюзивної освіти у закладі освіти – знання та розуміння концепцій і принципів інклюзивної освіти, розуміння широкого контексту інклюзивної освіти як освіти для усіх без винятку, уміння проявляти толерантне ставлення до осіб з особливими освітніми потребами на основі поваги до індивідуальних особливостей та недопущення дискримінації;
- компетентність у сфері організації освітнього процесу закладу освіти – володіння сучасними підходами до організації освітнього процесу в умовах

інклюзивної освіти, вміння спільно працювати та злагоджено взаємодіяти з іншими працівниками та батьками, зокрема з батьками дітей з особливими освітніми потребами, вміння планувати та ефективно реалізувати поставлені завдання для забезпечення якості освітнього процесу дошкільного закладу;

- *компетентність щодо закономірностей та вікових особливостей дітей шкільного віку, у тому числі дітей з особливими освітніми потребами* – знання закономірностей розвитку дитини у різних вікових періодах, знання індивідуальних методів навчання дітей шкільного віку задля забезпечення цілісного розвитку особистості, володіння базовими знаннями щодо використання Міжнародної класифікації функціонування обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків в освіті для забезпечення змін в освітньому процесі дошкільного закладу;

- *компетентність у сфері організації безбар'єрного, доступного інклюзивного освітнього середовища закладу освіти* – вміння виявляти і усувати бар'єри у навчанні дітей з особливими освітніми потребами, знання способів диференціації, адаптації і модифікації змісту освітніх програм закладу освіти, методів викладання, уміння використовувати принципи універсального дизайну в освітньому процесі, уміння розробляти індивідуальну програму розвитку, володіння методами заохочення, враховуючи сильні сторони дитини;

- *інформаційно-цифрова компетентність* – здатність ефективної роботи з інформацією у всіх формах її представлення, уміння та навички роботи з сучасними комп'ютерними засобами та програмним забезпеченням, здатність застосовувати сучасні засоби інформаційних та комп'ютерних технологій у роботі з інформацією для розв'язання різноманітних завдань;

- *мовно-комунікативна компетентність* – володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальної діяльності, вміння вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації, розвиненість культури професійного спілкування, здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії;

- *психологічно-фасилітативна компетентність* – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини, здатність сприяти творчому становленню дітей та їхній індивідуалізації;
- *підприємницька компетентність* – вміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави.

Очікувані результати навчання.

Знання і розуміння міжнародних документів і національних законодавчих актів, їхньої ролі у запровадженні інклюзивної освіти; державної політики у сфері інклюзивної освіти та механізми її реалізації; теорій, концепцій, принципів інклюзивної освіти; сучасних тенденцій розвитку інклюзивної освіти в закладах загальної середньої освіти, особливостей процесів корекції і реабілітації дітей, способів реалізації інклюзивного підходу в навчанні дітей;

Розвинені вміння планувати та ефективно реалізовувати поставлені завдання для забезпечення якості освітнього процесу; взаємодіяти зі спеціальними педагогами та батьками впродовж навчання дитини; організовувати педагогічну діяльність на компетентнісних засадах (прогнозування, проектування, заохочення тощо), діагностувати освітній процес і складати індивідуальні освітні маршрути в дошкільному закладі; розробляти індивідуальні програми розвитку для становлення дитини з особливими освітніми потребами як особистості; проектувати власну програму професійного розвитку; використовувати методи заохочення, враховуючи сильні сторони дитини;

Диспозиції (цінності, ставлення): дитиноцентризм, цінність особистості, готовність до змін, гнучкість, просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти); рефлексія власної професійної та управлінської практики.

Структура навчальної програми:

Модуль 1. Академічна свобода як вектор розвитку сучасної освіти (5 год.);

Модуль 2. Стандарти освіти через опції освітніх траєкторій (5 год.);

Модуль 3. Асистента вчителя базової середньої школи: роль та завдання (5 год.);

Модуль 4. Концептуальні основи педагогічного проєктування (5 год.);

Модуль 5. Психофізіологічні особливості розвитку дітей та підлітків (5 год.);

Модуль 6. Родина дітей та підлітків з ООП в процесі соціальної інклузії (5 год.).

Форми/методи навчання: проблемні та інтерактивні лекції, лекції-дискусії, консультативні практикуми, аналітичні практикуми, практичні заняття, робота з кейсами, дискусії та дебати, самостійна робота тощо.

ІІІ. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«АСИСТЕНТ ВЧИТЕЛЯ: ПРОЕКТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В
БАЗОВІЙ СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ»

**(очна форма навчання в режимі on-line/off-line,
без відриву від виробництва в режимі on-line – 30 годин)**

Назви модулів	Зміст	Всього годин	Лекції	Практичне заняття
Модуль 1	1. Академічна свобода як вектор розвитку сучасної освіти	5	2	3
	1.1. Поняття та принципи академічної свободи	2	1	1
	1.2. Академічна свобода учасників освітнього процесу	3	1	2
Модуль 2	2. Стандарти освіти через опції освітніх траєкторій	5	2	3
	2.1. Професійний стандарт вчителя/керівника: особистісний та професійний виміри	2	1	1
	2.2. Державні стандарти загальної середньої освіти: цінність, системність, цілісність	3	1	2
Модуль 3	3. Асистента вчителя базової середньої школи: роль та завдання	5	2	3
	3.1. Функції асистента вчителя в діяльності команди супроводу учня з ООП	2	1	1
	3.2. Організація роботи асистента вчителя у дистанційному і змішаному навчанні	3	1	2
Модуль 4	4. Концептуальні основи педагогічного проєктування	5	2	3
	4.1. Поняття та принципи педагогічного проєктування	2	1	1
	4.2. Зміст технологій педагогічного проєктування	3	1	2
Модуль 5	5. Психофізіологічні особливості розвитку дітей та підлітків	5	2	3
	5.1. Сутність і характеристика психічного онтогенезу дітей і підлітків	2	1	1
	5.2. Психологічні особливості учнів при порушеннях психофізичного розвитку	3	1	2
Модуль 6	6. Родина дітей та підлітків з ООП в процесі соціальної інклузії	5	2	3

	6.1. Соціально-дезадаптована сім'я, її вплив на розвиток дитини з ООП	2	1	1
	6.2. Методи формування навичок взаємодії: «Школа соціальної компетенції»	3	1	2
Разом годин за планом:		30	12	18